

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Wet tot wijziging van de Meststoffenwet in verband met certificering

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Het wetsvoorstel is relevant voor de agrarische sector, en dan specifiek de agrarische bedrijven, mestvervoerders en loonwerkers.
- Daarnaast is het wetsvoorstel relevant voor de uitvoerende instanties van de Rijksoverheid (RVO en NVWA), de Raad van Accreditatie (RvA), Conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's) en verschillende partijen uit de sector, zoals Rabobank, LTO, POV, Cumela en TLN.
- Verder is betrokken het ministerie van Economische zaken en Klimaat (EZK) in verband met diens kennis over accreditatie en certificering.

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Agrarische bedrijven, mestvervoerders en loonwerkers, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA), Conformiteitsbeoordelende instanties (CBI) en Raad van Accreditatie (RvA)

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

RVA en ministerie van EZK

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Het wetsvoorstel is afgestemd met de RVA en het ministerie van EZK

1. Wat is het probleem?

a) Wat is het probleem?

- Private kwaliteitssystemen kunnen een meerwaarde hebben in de mestketen, zowel voor de kwaliteit van het product en het proces, als voor de transparantie. Afhankelijk van vormgeving kunnen private systemen behulpzaam zijn bij het borgen van de vereiste kwaliteit. Daarnaast kan certificering bijdragen aan de bevordering van de naleving van de mestregelgeving en kan het aan bedrijven die gecertificeerd zijn op basis van een geaccrediteerd certificeringsschema, ruimte bieden om op een andere aantoonbaar betrouwbare wijze te voldoen aan de doelen die met de mestregelgeving worden beoogd.
- Op dit moment is er in de Meststoffenwet (MSW) echter geen mogelijkheid opgenomen om rechten te kunnen verbinden aan deelname aan private kwaliteitssystemen. Voor het kunnen benutten van certificering voor de private borging voor de invulling van wettelijke voorschriften zal de mogelijkheid voor certificering opgenomen moeten worden in de MSW waarbij de verdere uitwerking van de voorwaarden waaronder certificering kan worden ingezet, wordt uitgewerkt in lagere regelgeving.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

- Er is nu geen wettelijke grondslag in de MSW opgenomen om andere regels te stellen voor bedrijven die gecertificeerd zijn.
- Voor bepaalde onderdelen van de MSW kan certificering bijdragen aan de bevordering van de naleving van de mestregelgeving, doordat landbouwers, vervoerders, leveranciers en afnemers - naast overheidstoezicht op basis van vooraf vastgestelde eisen - in een geaccrediteerd certificeringsschema door een CBI getoetst en gestimuleerd worden om de regels na te leven en de eisen die in de regelgeving gesteld zijn aan mestproducten en processen te borgen.

c) Wat is de omvang van het probleem?

n.v.t.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

- Het huidige beleid biedt geen mogelijkheden voor certificering. Door private partijen is de laatste jaren veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van enkele private kwaliteitssystemen en certificeringssystemen. Vanuit het bedrijfsleven komt steeds vaker de vraag aan de overheid om mogelijkheden te bieden om in de mestregelgeving certificering een rol te geven voor private borging van de invulling van bepaalde wettelijke voorschriften.
- Daarnaast wordt er ook al enkele jaren aan bedrijven die dikke fractie na mestscheiding produceren met een aantoonbaar constant nutriëntengehalte en gecertificeerd zijn op basis van een certificeringsschema (Fertigarant), ontheffingen verleend van de verplichting om iedere vracht vaste mest (dikke fractie) te (laten)bemonsteren.
- De ervaring met dit certificeringsschema heeft aangetoond dat de private productcertificering (conformiteitsbeoordeling) in de mestketen voor overheid en sector toegevoegde waarde kan hebben. Vanwege die geconstateerde toegevoegde waarde past het niet langer om certificering alleen via de weg van ontheffingen toe te staan, maar is het wenselijk om dit te regelen via een grondslag in de Meststoffenwet om onder voorwaarden rechtsgevolgen te kunnen verbinden aan certificering. Met deze wijziging wordt de mogelijkheid opgenomen om rechten te kunnen verbinden aan deelname aan private kwaliteitssystemen (certificering).

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

- Met deze interventie wordt enerzijds een verbetering van de naleving beoogd, met als belangrijk doel de waterkwaliteit in Nederland te verbeteren. Anderzijds wordt er ruimte aan het bedrijfsleven geboden om op een andere wijze aan te tonen dat aan bepaalde wettelijke voorschriften wordt voldaan.
- Vanwege de ingeschatte meerwaarde die private kwaliteitssystemen kunnen hebben, is het voornemen om onder voorwaarden en voor bepaalde voorschriften rechtsgevolgen te verbinden aan deelname aan zo'n systeem. Daarvoor is overheidsingrijpen noodzakelijk, aangezien dat via een wijziging van regelgeving zal moeten worden gerealiseerd.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

- Het doel is te komen tot verhoging van de naleving en verbetering van de uitvoerbaarheid (voor zowel sector als overheid) en handhaafbaarheid van het beleid.
- Het gebruik van een goed georganiseerd, geborgd en geaccrediteerd certificeringssysteem is een goede manier om aan te sluiten bij het zelfregulerende vermogen van de sector en kan daarmee het mestbeleid ondersteunen.
- Voor bepaalde onderdelen van de MSW kan certificering bijdragen aan de bevordering van de naleving van de mestregelgeving, doordat landbouwers, vervoerders, leveranciers en afnemers - naast overheidstoezicht op basis van vooraf vastgestelde eisen - in een geaccrediteerd certificeringsschema door een CBI getoetst en gestimuleerd worden om de regels na te leven en kwaliteitseisen die in de regelgeving gesteld zijn aan mestproducten en processen te borgen. Hiermee wordt de eigen verantwoordelijkheid van de sector aangesproken en benut. En biedt het mogelijkheden om meer risicogericht te kunnen optreden en de beschikbare handhavingscapaciteit effectiever en efficiënter in te zetten.
- Private certificering is complementair aan de handhaving door de overheid met als doel gezamenlijk de naleving van de mestregelgeving te verbeteren, transparantie te verhogen en de fraudedruk te verminderen. Dit sluit aan bij de doelen van het toekomstig mestbeleid en de Versterkte Handhavingsstrategie Mest. Daarnaast kan certificering ruimte bieden voor minder belastende maatregelen voor houders van een certificaat. Dit kan een stimulans geven aan innovatie en doorontwikkeling van de verschillende private kwaliteitssystemen.

- b) Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen (sustainable development goals, SDG's) en brede welvaartsuitkomsten dragen de doelen bij?

n.v.t.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Grondslag opnemen in de MSW om rechtsgevolgen te kunnen verbinden aan deelname aan private kwaliteitssystemen. Voor het kunnen benutten van certificering voor de private borging voor de invulling van wettelijke voorschriften de mogelijkheid voor certificering opnemen in de MSW waarbij de verdere uitwerking van de voorwaarden waaronder certificering kan worden ingezet, wordt uitgewerkt in lagere regelgeving.

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

n.v.t.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

n.v.t.

c) Wat is de beleidstheorie (doelenboom) per kansrijke beleidsoptie?

n.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

- Het in de regelgeving opnemen van certificering voor bepaalde onderdelen van het mestbeleid biedt ruimte aan het bedrijfsleven om op een andere wijze aantoonbaar bepaalde wettelijke voorschriften te borgen en in te vullen.
- De praktische uitvoerbaarheid van bepaalde onderdelen in de Meststoffenregelgeving voor de sector wordt verbeterd.
- Met certificering wordt de eigen verantwoordelijkheid van marktpartijen ten aanzien van publieke doelstellingen aangesproken en benut (zelfregulering) en certificering biedt mogelijkheden om de toezichtscapaciteit van de NVWA effectiever en efficiënter te benutten, doordat deelnemers van het certificeringssysteem regulier gecontroleerd worden door de CBI. Dit draagt bij aan het doel om toezicht en handhaving nog meer risicogericht te maken, zodat de grootste risico's voor niet-naleving en voor het milieu in het mestdomein worden aangepakt.

b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

- Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheidstoets
- Regeldruk
-

5. Wat is de voorkeursoptie?

a) Wat is het voorstel?

De mogelijkheid om rechtsgevolgen te kunnen verbinden aan certificering voor bepaalde onderdelen van het mestbeleid dient via opname in de regelgeving te worden geëffectueerd. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om certificering te gebruiken voor de private borging voor de invulling van wettelijke voorschriften die zien op onder andere de hoeveelheidsbepaling, transportregels of de mestverwerkingsplicht of voor wat betreft Renure, de gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- *doeltreffendheid en doelmatigheid;*
- *uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving);*
- *brede maatschappelijke impact?*

- Private certificering draagt bij aan het doel om de naleving van de mestregelgeving te verbeteren, transparantie te verhogen en de fraudedruk te verminderen. Dit sluit aan bij de doelen van het toekomstig mestbeleid en de Versterkte Handhavingsstrategie Mest. Daarnaast kan met certificering de toezichtscapaciteit van de NVWA efficiënter en effectiever worden benut en aan bedrijven ruimte geboden worden om op een andere wijze aantoonbaar wettelijke voorschriften te borgen en in te vullen. Dit kan een stimulans geven aan innovatie en de doorontwikkeling van de verschillende private kwaliteitssystemen.

- Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

n.v.t.

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

n.v.t.